

ОДЕЉЕЊЕ СПЕЦИЈАЛНЕ ПОЛИЦИЈЕ У. Г. Б.

1

Презиме и име: М О С Б А Х Е Р Ј О Х А Н А

Надимак: Илегална имена:

Занимање: бив. чиновница Датум рођења: 25 фебруара 1917 г.

Место рођења: Касел през (за странца држава) Немачка

Држављанство: бив. Краљ. Југославија Народност: Јеврејка

Вера: мојсијева Завичајна општина:

Име оца: Едуард мајке: Ела рођена:

Брачно стање: разведена Име и рођено презиме супруге-а

Број деце: без деце и њихова имена

Стручна и школска спрема:

Које језике говори и пише:

Јели и како регулисао војну обавезу (чин):

Место сталног становања, улица и број: Београд, Краља Милана бр. 20

Подаци: Због ширења аларм. вести и сумње да је левичарски оријентисана ухапшена од стране ов. Одељења и спроведена отсеку за Јевреје.

Лица у вези:

Предмети: II Бр. 4309/41

ИДБ, ТВ - сл. IV - 8/4, к. 199/6

ИСТОРИЈСКИ
АРХИВ
БЕОГРАДА

ODELENJU SPECIJALNE POLICIJE

U.g.B.

Prema naredjenju Odelenja otišli smo noćas u 22 časa u ulicu Kralja Milana br.20.da izvršimo pretres stana Bublicu Josipu, nastojniku kuće.

Prilikom pretresa stana imenovanog, koji se sastoji iz jedne sobe i kuhinje, u njima nismo našli ništa sumnjivo, a kada smo zatražili da nam pokaže šupu, koja se nalazi u podrumu kuće, Bublic nas je uveo u šupu vlasnika kuće, koju je sam otključao, rekavši nam da je to njegova šupa. No kako nam se učinilo sumnjivo, pošto se u ovoj šupi nalazilo nekoliko metara istruganih prvoklasnih suvih bukovih drva, te smo mu rekli da to nije njegova šupa i insistirali smo da nam pokaže drugu šupu, a ne ovu. Na ovo je Bublic izašao iz šupe i pogledao na broj, koji se nalazi više samih vrata, pa glumeći iznenadjenog čoveka, rekao nam je da je slučajno pogrešio i uveo nas u gazdinu šupu, pošto je ključ od iste kod njega. Posle toga otključao nam je vrata na drugoj šupi, koja je stvarno njegova, jer nam je to docnije potvrdila i sama vlasnica kuće.

Prilikom pretresa u Bublicevoj šupi našli smo tri velika i jedan manji kofer, koji su bili zaključani. Na traženje da nam se koferi otvore Bublic nam je odgovorio da on nema ključeve od istih, pošto nisu njegovi, već nekog Hrvata, koji ih je još za vreme bombardovanja ostavio kod njega, a koji se sada nalazi u Zagrebu kao Ustaša.

Kako nam se sve ovo učinilo sumnjivim te smo obili kofere i izvršili pregled istih. Konstatovali smo da se u svima koferima nalaze spakovane razne stvari, kao i razne knjige i korespondencija, iz koje smo videli da se radi o jevrejskim stvarima. Kada smo Bublicu ponovo skrenuli pažnju na težinu njegove krivice, kao i posledice koje ga mogu postići, on nam je rekao da je sve te stvari uzeo od Mozbaher Ele i Johane Jevrejki, koje stanuju u istoj kući u nameri da ih prikrije u svojoj šupi, pošto su ga one molile da im to učini. Stvari je preneo pre 15 dana u svoju šupu i zaklonio ih je sa daskama, ugljen, drvina i kupusom u glavica-ma, koje smo mi prethodno rasturili dok smo našli pomenute stvari.

Kako su Ela i Johana Mozbaher u zajednici sa Bublicem prikrivale jevrejske stvari, te smo otišli u stan Ele i Johane Mozbaher, koje stanuju na I spratu iste kuće i ih zapitali smo ih da li oni imaju još negde stvari, sem onih koje se nalaze u stanu. Johana nam je na ovo odgovorila da je činovnica Odelenja specijalne policije i da radi u otku za Jevreje, zatraživši od nas da joj se prethodno legitimišemo, kada smo joj se legitimisali zapitali smo je čije su stvari u podrumu, a ona nas je zapitala ko nam je to javio.

Kako je po sredi nanereno prikrivanje jevrejskih stvari, te smo uhapsili Elu i Johanu Mozbaher, kao i Bublicu Josipa, a sve stvari, koje smo našli u šupi Bublicevoj, preneli smo u Odelenje.

Pretres nismo vršili u stanu Ele i Johane, pošto za to nismo imali vremena, ali smo stan zaključali i one su ključeve penele sa sobom.

6. decembra 1941. godine
Beograd.

*Čestitacinski, odgovor
Koban 2. 6. 1941. godine*

III of 2
18

Рађено 6 1941 год.
у Одељењу специјалне полиц. У.г.Б.

ПРОТОКОЛ ЛИЧНОГ ПРЕТРЕСА

Извршенот данас над приведеном Мосбахар Јохана
који занимању Бав. нем. из Београда
са станом у улици, Брвна Николе бр. 20 који се ставља у
затвор ради

Приликом личног претреса нађено је и одузето:

- 1) ^{Два} ујоштовен новцу 178 и 75. марка
- 2) један ухи. носач
- 3) 1 калбашеро марке "Хиниш Вури"
- 4) 1 Кашна пурпујера
- 5) 3 Куча Вели дрве.
- 6) 1 алоба и 1 перкорез, црно зо швајц. мар.
- 7) 1 Кесича зо швајц. 1 кешов
- 8) 1 Кашна менша роне швајц.

Сем напред уписаних ствари није ништа друго нађено нити одузето,
што потврђује својим потписом и то:

Претрешено лице:
Јохана Мосбахар

Присутна лица:
1. _____
2. _____

Извршио претрес и оверава:

По наредби
Шефа одељења специјалне полиције
чиновник,

Кому
Све ствари које су овоме Јохана
узел са собом су оверене.
Јохана Мосбахар

ПРОТОКОЛ ЛИЧНОГ ПРЕТРЕСА

извршеног данас над приведеним Мосбахер Ема
по занимању домохоз ИЗ Београд
са станом у улици, Крсти Милошевића бр. 20 који се ставља
у затвор ради _____

Приликом личног претреса нађено је и одузето:

- 1) Кешира ситних новчаница и новчица и 50%
- 2) 2. легионерије, и шибрер - пријатељски списак,
- 3) 1 шибрер, 1 шибрер, 1 картон за шибрерије
- 4) шибрерије за шибрерије, и ситно лангир, 2 потписе
- 5) 5 кључева, 1 логосит, 2 оловке једваједно, 1 лангир,
једна новчаница, 1 новчаница и шибрерије

Можда се налази још нешто са
са обичног везуца.

Сем напред уписаних ствари није ништа друго нађено нити одузето,
што потврђује својим потписом итд.

Претрешено лице:

Присутна лица:

Ема Мосбахер

Извршио претрес и свераво:

По наредби
Шефа одељења специјалне полицije
чиновник,

Радослав

Тражила сам све новце

које имам у везуцама

Ема Мосбахер

У.Г.Б. - Сп. III - 8/4, к. 144/6

Претрешено лице:

Присутна лица:

У.Г.Б. Београд

Z A P I S N I K

o saslušanju Johane Mosbacher, bivše činovnice, sada sa stanom u Beogradu u Kralja Milana ulici br. 20., zbog prikrivanja jevrejskih stvari.

I

Zoven se Johana Mosbacher, bivša činovnica, rođena 25. februara 1917. godine u Kaselu u Nemačkoj, od oca Eduarda i majke Ele, grpska državljanica, razvedena, bez dece, vere Mejsijeve, pismena, neosudjivana.

II

Ja sam sa ~~XX~~ svojim roditeljima, ocem i najkom, došla u Jugoslaviju iz Berlina još 1933. godine i živela sam u Beogradu sve do sada, samo sam povremeno putovala u 1937. godini i to u Italiju, Nemačku i Englesku. Ova putovanja trajala su po nekoliko meseci, a zatim sam se ponovo vraćala u Beograd, gde su mi živeli roditelji.

1938. godine, mislim u julu mesecu, udala sam se za Dezider Livenberga, lekara, a tada još studenta medicine iz Novog Sada. Ova udaja bila je potrebna da bih na taj način dobila Jugoslovensko državljanstvo, pošto je Dezider bio Jugoslovenski državljanin. Sa mužem sam ostala u braku oko godinu dana i tri meseca, a zatim smo se razišli i ja sam dobila i brakerazvednu parnicu. Razlozi za razvod nisu postojali neki naročiti, hteli smo da budemo slobodni, a ja sam bila zadržana što sam, putem ~~XX~~ ovog braka dobila Jugoslovensko državljanstvo. Posle razilaženja sa svojim mužem ja sam stanovala kao podstanar u Kn. Ljubice 30a, kod Jelisavete Grin, a posle sam prešla kod roditelja pošto nisam imala sredstava za život. Tako je došla i okupacija Srbije i ja sam u početku bila mesec dana na prinudnom radu u Beogradu, a posle toga sam izvesno vreme starala se za bivšu firmu, kod koje sam ranije bila zaposlena, izvoz ruda Oskar Našić, koja se nalazila u Jevanovoj ulici br. 44., a kad je firma likvidirala ja sam se posvetila kući i roditeljima.

U Kralja Milana ulicu br. 20. doselila sam se sa svojim roditeljima maja meseca tek. godine i tu stanujem i sada sa najkom, a otac mi je odveden u logor 20. oktobra i u logoru je bio sve do 20. novembra, kada je iz logora odveden neznano kuda.

Stvari, koje su nadjene u podrumu nastojnika kuće, Bublici Josipa, su moje, noga oca i moje majke i ja sam ga zanolila da ih ostavi u svoj podrum. Ovo sam učinila u nameri da ove stvari sklonim iz našeg stana, da bi ih na neki način sačuvala ako bi došao neko da nam oduzme stvari. Ove stvari ja sam dala Bublicu da ih skloni u svoj podrum na dan 22. novembra tek. godine i on ih je sa nekim svojim prijateljima preneo u svoj podrum, gde ih je sklonio. Za ovu uslugu ja nisam Bublicu obećala nikakvu nagradu, već je on to učinio iz sažaljenja prema nama. Ja sam imala poverenja u Bublica da će nam on stvari sačuvati, pošto sam znala da je pošten čovek.

Stvari, koje sam dala Bublicu na čuvanje smeštene su u pet kofera, a sastoje se uglavito od odela i obuće.

Kada su organi, prilikom pretresa podruma Bublicevog, pronašli naše stvari i kada su ušli u naš stan da nas pozovu da odjemo u Upravu grada Beograda istina je da sam im ja rekla da sam činovnica specijalne jevrejske policije, tu nisam mislila na Odeljenje specijalne policije, već na specijalnu jevrejsku policiju, čija sam ja činovnica stvarno, jer se tamo nalazim na prinudnom radu, kao daktilografinja, pošto se sada sprovode tehnički radovi oko obrazovanja logora za žene Jevrejke i njihov upućivanja u iste.

To je sve što bi po ovom imala da kažem ispit mi je pročitano i sve su moje reči u njemu verne zapisane.

Delovodja,

Pismena,

Johanna Mosbacher

Radjeno 15. decembra 1941. godine u Odeljenju specijalne policije Uprave grada Beograda.

Naknadno dobavljena Mosbacher Inkižura
Johana na postavljena joj pitanja izjavi:

Ja letos nisan nosila značke u više mahova. Razlog za ove neki narečiti nisan inala, mislila sam da ne u tim momentima neće niko videti, pošto sam obično išla negde u blizinu.

Što se tiče širenja vesti o osnivanju logora za žene Jevrejske, ja nisan odredjeno pričala da se logor osniva, već sam pričala da mislim da će se nešto preduzeti i za žene, pošto ne verujem da će nas slobodno pustiti.

O streljanju Jevreja ja sam samo komentarisala vesti iz novina, kada bi izašle da su Jevreji streljani, inače ništa drugo o tome nisan govorila.

Ja sam u Englesku išla decembra meseca 1936. godine i ostala sam u Engleskoj do kraja marta meseca 1938. godine. U Englesku sam otišla na poziv jedne drugarice moje tetke, koja se zove Birnberg, stanovala je u Londonu. Cilj mog puta u Englesku bio je izučavanje jezika.

Što se tiče engleskih knjiga, koje su nadjene kod nene, ja sam ih kupevala u Engleskoj radi čitanja i usavršavanja jezika.

Što se tiče ponevnog puta u Englesku ja nisan ni pekusala da idem, jer od početka rata Engleska više nije primala strance, a i zato što nisan inala želju.

Te je sve što bih inala da kažem.

Ispit mi je pročitao i sve su moje reči u njemu zapisane.

Pisnena sam,

Zapisničar,

Christina

Johanna Mosbacher

№ 4309

ИСТОРИЈСКИ
АРХИВ
БЕОГРАДА

МДБ, 976 - 01. III - 8/4, к. 194/6

POLIZEI BEOGRAD - POLICIJA BEOGRAD

SPEZIALPOLIZEIABTEILUNG

ODELENJE SPECIJALNE POLICIJE

K. N. No. 1309

16 Xy 1941

21

OTSEKU ZA JEVREJE I CIGANE

U. G. B.

Sprovedi se Otseku Mesbaher Johana, biv. činovnica iz Beograd mesjijeve vereisповести, sa stanom u Kralja Milana ulici br. 20. u Beogradu.

Imenovana je nadjena u vareši bez trake.

Kako je poznata kao levičarka imenovana je u društvu poznanika širila alarmantne vesti, pričajući o streljanju Jevreja, kao i o osnivanju logora za žene Jevrejke, ona je na taj način odavala službenu tajnu jer je za osnivanje logora doznala u Jevrejskom otseku, gde je bila zaposlena kao daktilegrafkinja na prinudnom radu.

По наредби
Управника града Београда
Шеф Одељења специјалне полиције
Полиц. инспектор,

MAB, 716 - SA. 10 - 8/4 k. 1941/6

ИСТОРИЈСКИ АРХИВ БЕОГРАДА

*Управник града Београда
и шеф одељења
специјалне полиције*

POLIZEI BELGRAD - POLICIJA BEOGRAD

SPEZIALPOLIZIABTEILUNG
ODELENJE SPECIALNE POLICIJE

K. II. No. 4309

16 II 1941

OTSEKU ZA JEVREJE I CIGANE
U.g.B.

Sprovedi se Otseku Mesbaher Ela, Jevrejka, sa stanom u
Kralja Milana ulici br.20.

Imenovana je poznata kao levičarski orijentisana i kao
takva širila je alarmantne vesti po vareši govoreći kao će pobediti
Rusija u ovom ratu i kako će se sve jevrejske nuke skupe plaćati, unese
ći na taj način zabunu i nespekojstvo medju gradjane.

*Trinaest otis sa listom
u svetlojama.
M. M. M. M.*

Београд
Шеф Одељења специјалне полиције
Полиц. инспектор,

P

Карпопати миза
и одговарајуће ексцаје

16 XII 41

Шефа одљења специјалне полиције
Шеф отсека III, полициј. комесар,

UAB, 716-ст. II - 8/4, к. 144/6

Од справе Описна за Јевреје уписае се Јеврејке
и ив: Мосбаков Ела, Мосбаков Јохана, Колб Елиза
и Ковач Елиза, ради уписа у јеврејском логору.

18/11 - 911/11
Београд

Во Караџи
Шедра Описна. ИДБ
Рек. Б. Милошевић

ИДБ, ТГБ - сл. III - 8/11

ИСТОРИЈСКИ
АРХИВ
БЕОГРАДА

Лични опис: стас:; коса:; очи:

Уста:; зуби:; нос:

Бркови: Брада: Особени знаци:

Рукопис:

О т и с ц и:

Б				

Фот о г р а ф и ј а:

ИДБ, ТГВ - сл. III - 8/91 к. 144/6

ИСТОРИЈСКИ
АРХИВ
БЕОГРАДА

Мозбахер Јохана

бр. лична 24
+ 1 фотографија